

ОРГАН НАРОДНОГ ФРОНТА ЗА ОКРУГ БАЊА ЛУКУ

ГОДИНА IV.

БАЊА ЛУКА, 28. децембра 1946 г.

Број 54 (80)

Učestvujmo masovno u nedelji Crvenog Krsta

Nedelja Crvenog Krsta nije za naš narod nikakva novina, proslavljena se je i u bivšoj Jugoslaviji za Vladavine nemarodnih režima. Proslavljamo je mi sada po drugu putu u novoj slobodnoj, demokratskoj otadžbini. Nedelja Crvenog Krsta ove godine biće različita od ostalih, jer je Crveni Krst u svim demokratskim državama na i kod nas u Jugoslaviji dobio preobrazbu i postao po Zakonu izdajomom od Savezne Skupštine FNRJ važnom granom i sektorom naše djelatnosti pred kojom se postavljaju novi zadaci, koji zahtijevaju planski i sistematski rad.

Da bi se naši narodi, naročito oni nastali Okružna ruznožna podjuna se svimizacijom Crvenog Krsta, potrebno je govoriti se na organizaciju Crvenog Krsta kao međunarodnu ustanovu, sposobu na našu jugoslovensku organizaciju Crvenog Krsta.

Od otvaranj vremena, još od prvih stotina godina, istorija je zaobilazila razvoja pojedinih plemena, kasnije naroda. Elementarne periodose su u njihovale socijalne krize koje su ljudje elat doleži na ideju kolektivne pomoći za podršku. Humanost je bila tako reči neoznata u Starom i Srednjem vijeku. Tek godine 1859. postojela strahovite bitke Solferina, obećivši nezapanenih patnji žrtava rata. Svećenac Anari Dihan dolazi na ideju pomoći ranjenicima i na to se rješava organizacije biće pomoć u seradnji sa nekoliko žena. Kasnije na njegovu inicijativu stvoreni je odbor petorice, koji je sazvao prvu međunarodnu konferenciju Crvenog Krsta na kojoj su prisustvovala 16 država i na kojoj su primljena načela prema kojima ima da se vrši organizacija dobrovoljnih omladina po ciljem svjetu, a koja bi imala za zadatak: pomoć ranjenicima za vrijeme rata; Društva se stavljaju pod znak crveni krst. Odbor petorice je proširen i dobio je naziv Međunarodni komitet Crvenog Krsta. Prva konferencija Komiteta Crvenog Krsta održana je 1863 godine a posljednja u Londonu 1938 godine — neosredno pred drugi svjetski rat.

Na međunarodnim konferencijama radilo se uglavnom o primjeni i izradi konvencija, kao što je konvencija o zaštiti ratnih ranjenika, konvencija o zaštiti ratnih zločinika, ovi konvencije novinstva, konvencija protiv hemijskih i bakterioloških ratovanja. — Jedan od nevažnijih zadataka Međunarodnog Komiteta Crvenog Krsta sastojalo se u kontroli primjene konvencija. Prava i dužnost kontrole su prvom i drugom Međunarodnog Komiteta, kao inicijatora konvencije i zaštitnika humanih principa. — Izajeta, ko poznao historiju prošlih ratova novijeh doba, kao i onog prvog svjetskog rata 1914 godine taj bi se znao da je Međunarodni Komitet Crvenog Krsta sa uspjehom bio visoki tribunal pravde i zaštite čovječnosti. Primitivna i kontrolna konvencije Crvenog Krsta organizaciji Crvenog Krsta pripadaju zasluge da se sa zarobljenicima čovječno postupilo, da nije bilo namadano civilno stanovništvo, i da nije mogao biti u punoj mjeri razvijen hemijski rat iako su neke imperijalističke zemlje pokušale da to uvedu. Po pravilima Komiteta

ter Crvenog Krsta trebalo je da ostane neutralna bez ikakve pristojnosti, nikakvi razlozi nisu smjeli biti izdani da se na sasrva međunarodnu humanost.

Medutim, dolaskom Hitlera na vlast porenuti su se međunarodni odnosi, konvencije se nisu primjenjivale, gaženi su svi princip, humanost, a Crveni Krst u mnogim nazivima demokratskih zemliama se fesizirao ne izvazeti Crveni Krst u bivšoj Jugoslaviji, koji od toga vremena ne očuvava više dužnostima koje su stajale pred njim. Još u aprilu 1940 godine Crveni Krst bivše Jugoslavije odbila pomoć našim španskim borcima koji se u to doba nalaze u logorima Francuske, neće da im šalje pakete, i neće da intervjue kod Francuske radikalnog vlada, koja i je dozvolila da se naši ljudi tuku, zlostavljaju i pute vladu.

Kasnije u ovome ratu, koji je obuhvatio skoro cijelu Evropu, Međunarodni Komitet Crvenog Krsta nije odgovorio dužnostima. Jer su riko vodila ličnosti u Komitetu, nisu podvrgnuli kritičkoj analizi, stvarali zeni ili i sami ljudi fašisti.

Oni su skrivali da u ovome ratu Komitet Crvenog Krsta nije izvršio svoju ulogu radi koje je osnovan. U drug svjetskom ratu su fašističke vojske nemilosrdno ubijale ranjenike i bolesnike, deportirane su i zatvarane žene i djeca, stradavale je civilno stanovništvo od bombardovanja, porile su u milioni nevinih žrtava, prekršene su sve konvencije, a Međunarodni Komitet nikada nije protestovao, nikada nije poduzeo korake da ubije ili hol čovječanstva u ovome strashonome ratu, u kojem su se dogadala nepredstavna zločina.

Ovakav rad Međunarodnog Komiteta Crvenog Krsta je na konferenciji u Ženevi koja je održana 3 augusta 1946 godine osuđen od svih nacionalnih država članica Međunarodnog Komiteta Društva Crvenog Krsta, u koji spada i naša FNRJ. Tom prilikom obrazovana je komisija za razmatranje rada Crvenog Krsta u prošlom ratu, za reviziju statute, za njegove odnose i dužnosti u budućem ratu. — Nove konvencije, koje ce se donijeti uz zajedničku saradnju svih država članica, nadamo se da ce nas sačuvati od ovakvog stradanja koje smo doživjeli u bliskoj prošlosti.

Spomenuti smo, već da je Crveni Krst bivše Jugoslavije pošao po liniji svojih nenarodnih osposodara, a u aprilskim danima 1941 godine se raspisao kao i članovi aparata bivše Jugoslavije obrazovano je komisija za razmatranje rada Crvenog Krsta u prošlom ratu, za reviziju statute, za njegove odnose i dužnosti u budućem ratu. — Nove konvencije, koje ce se donijeti uz zajedničku saradnju svih država članica, nadamo se da ce nas sačuvati od ovakvog stradanja koje smo doživjeli u bliskoj prošlosti.

Izjednačički režimi Nedića i Pavetića stvorili su svoje aparate Crvenog Krsta u Beogradu i Zagrebu, no to su bili komunistički organi okupatora, koji su pomagali da se osmišljaju sprovođenja za njemačke vojnike koji su dolazili sa istočnog fronta, a ni prvost nisu pomakli da se obustave klanje i ubijanja po logorima na Banjsici, Jasenovcu i drugim zločlusnim mjestima. Mi smo u ovaj rat radi samih prilika, rad oblika naše borbe koja se

počela odvijati na gerilski način, usli bez naše organizacije Crvenog Krsta. No, u rvoji fazi rata ona nam i nije bila tako potrebna jer nam je stvarni pomoć pružao sam naš narod, jer je skoro svaka žena, stariac i neborac osjećao ljubav za svoju vojsku, za ranjenike, jer se je svaki po svome srcu smatrao članom Crvenog Krsta. — Dnev Dedićer u svome ratnom dnevniku spominje seljaka Marinkovića iz Dalmacije, koji je pod lišom kuršuma — svojim ličnom iznio tri rata borca. A koliko je takvih Marinkovića bilo u Bosni i Hercegovini koliko u cijeloj našoj zemlji! Koliko naših omladinki i mladih aktivista koji su donosili hranu i spasjavali ranjenike! Skoro čitav naš narod, vican svojim slobodnim težanjima, pun ljubavi za svoju vojsku, radošću imo je organizaciju Crvenog Krsta.

Medutim, poslije drugog zajeđanja AVNOJ-a kada je hvatila na rudo celobodničičku borbu naših, nekada poželjna velike uspio protiv okupatora nametnuli su nam se i novi zadaci prema našim narodima, jer se je u to vrijeme pokazala već želja i inostranstvu da nam se kao priznanje za našu borbu izdaje između ostalog i pomoć preko Crvenog Krsta.

Na inicijativu Sefa vojno znanca Dr. Gojka Nikolića, naš Nationalni Komitet donosi sredinom maja 1944 godine odluku da se na celobodno teritoriji obnovi organizacija Crvenog Krsta. — Pri konačnom oslobodežju zemlje postale su već organizacije Crvenog Krsta u svim federalnim jedinicama od glavnog do mjesnih odbora.

Danas je Crveni Krst postao naša masovna organizacija i popularniji je nego ikada do sada. Danas mi možemo reći da smo stunili u novi fazu rada Crvenog Krsta, jer on kao humanu ustanovu stoji pod zaštitom države i radi po Zakonu, koji je donijela izluzana ustavotvorna sjajnica u FNRJ i kome je stvoreno široko polje rada kako na pomoći našoj zemlji, tako i kao član međunarodne organizacije.

Crveni Krst ni kod nas, ni u drugim istinski demokratskim zemljama nije više organizacija privilegovanih klasa pod pokroviteljstvom kraljevskih domova, pod zaštitom dokone

gospode, koji im je pribavljao jeftinu popularnost i u koji nisu imale pristup široke narodne mase.

Danas je on pomoćni organ u izgradnji našeg zemlje, organ koji treba da pomogne da se zaliječe rane koje nam je okupator nanio.

Pogrešno je mišljenje da je Crveni Krst organizacija koja treba da podijeli poklone koji nam stižu sa raznih strana od prijateljskih naroda. — I zato je tu — jer, ti su nam darovi i potrebni a dobro došli poslije četvorogodišnjeg postupenja u našoj zemlji, ali Crveni Krst u budućem ratu ima kao masovna narodna organizacija da odira veću i značajniju ulogu.

Na prvio skupštini Centralnog odbora Jugoslovenske Društva Crvenog Krsta, održanoj 16 o. m. i u Beogradu, odobren je Pravilnik Društva Crvenog Krsta i donešene su smjernice rada.

Da bi Crveni Krst u našoj zemlji morao da odigra onu ulogu koja mu po njegovim zadacima da imamo, njem i međunarodnom polju rada pri treba, treba organizovano još više da na naše radne mase pomučuje izgradnju naše zemlje, radeci nursing, no na pomoći sanitarnu službu, zemljoradnju, zaraze, bolesti, osvajajući ambulante i bolnice, osposobljavajući sanitetski rad, dajući punu pomoć ratnoj sirotini i školskoj djeci. Crveni Krst treba da imze vidnog učeska u saniranju zdravstvenih prilika u našoj zemlji radeci posebno na svaživanju tuberkuloze. Eto, to su zadaci koji nam treba da pomogne narodna organizacija treba da pomogne narocnim vlastima. U slučaju rata Crveni Krst postaje pomoćni organ naše Armije.

Naš podmladak Crvenog Krsta koji treba da obuhvati ovaj omladnik do 23 godine života unoseći u organizaciju našu kotinu životnu. Ovim kao narodna organizacija treba da pomogne narocnim vlastima. U slučaju rata Crveni Krst postaje pomoćni organ naše Armije.

Naš jugoslovenski Crveni Krst organizovan je na novim demokratskim principima i zadacima. Sprovođenji to zadaci radimo na oblaženju ljudskih patnji, a to je osnovna ideja Društva Crvenog Krsta.

M. M.

Сопштење Министарства унутрашних послова НР Босне и Херцеговине

У задње вријеме органи Министарства унутрашних послова утврдили су неколико случајева да међу њима која се крију од власти има и таквих која се крију безразлозно, јер су њихове кривнице или невините или већ анулиране и могу слободно да се врате својим кућам. Ови то најважније иску употребилн зато што нису били упућени или су налик под утпај ратних злочина који не смјку да се пријаве властима због одговорности за своје злочине.

Исто тако ово Министарство добило је већи број упита путем писма од таквих лица или од њихових фамилија, да им се таква лица могу слободно пријавити народним властима.

Овим путем се обавјештава да сва она лица која се до данас из било којег разлога нису пријавила народним властима могу то слободно учинити.

СМРТ ФАШИЗМУ — СЛОБОДА НАРОДУ!

Каб. број: 103

Сарајево, 17 децембра 1946.

Из Министарства унутрашних послова Народне Републике Босне и Херцеговине

Akademija povodom 67-og rođendana generalisimusa Staljina

Društvo za kulturnu saradnju B. i H. sa SSR-om — odbor u Banjoj Luci kaveo je u subotu 21 decembra ove godine u 8 sati uveče pred punom salom Narodnog pozorišta uspješno svečanu akademiju povodom 67 rođendana generalisimusa Staljina.

Poslije sovjetske himne i «Hej Slovenije» koja je otpjevana po «Pjelim» čas drug Milan Vrhovac je održao uspješno predavanje — Povodom rođendana generalisimusa Staljina.

U koncertnom dijelu programa izvedene su tričke: Pjesma o Staljinu — pjevu dr. Mladenović Rade;

Pjesma o Lenjinu — recitovana drugicom M. Plihe; Uz Tita i Staljina — otpjevano radničkim «Pjevačnicama; Liotišovski — III. stivak iz kvarta 1674 — otpjevano gudačkim kvartetom; Milošević — Ibra, taktov otisvorku gudačkim kvartetom; Fantazija iz opere «Calkova damas» — otisvorka vokalna muzika; Dvorski; Slovenski stes broj 4 — naslov otisvorka vokalna muzika.

Čuva kao i dosadašnje akademije društva za kulturnu saradnju B. i H. sa SSR-om — odbora u Banjoj Luci bila je na dostojnoj visini.

Pregled dosadašnje uplate poreza na teritoriji banjaalčkog okruga

Još i danas u našim krajevima, kod širokih narodnih slojeva uplata poreza nije popularna. Ili barem nije dovoljno popularna koliko to iskustvo dosadašnje prilike.

Koristenje promjene u društvenom ekonomskom životu kod nas unijelo sa i koristenje promjene u našem poreskom sistemu. Iz osnovne se promijenio odnos pojedinaца prema državi, a sa time u vezi i obaveze koje taj pojedinac ima prema narodnoj državi, koje se drugaći nazivaju:

Danas porazi običnaci ne plaća porez, po utvrdenoj formi koja je nepravična, nje više pitanje da li poreski obveznici izvršavaju svoje poreske obaveze u uslovima drisne naplate, nego se sada postavlja pitanje moralnih obaveza za svakog pojedinog poreskog obveznika: uplate poreza koje je više zasnovane na dobrotvornoj bazi, na svijesti svakog našeg građanina.

Zbog toga je trebalo izvršiti paralizaciju naplate poreza. U tu svrhu održane su konferencije na članovm teritoriji ovoga okruga na kojima je isto proučeno da sadašnji sistem opterećenja nije više namjeren i kao porez. Ili ovaj način angažovanja sa i puno mjeri Narodna fronta i pružila je narodnim odborima punu pomoć oko popularizacije i objašnjavanja poreza kod širokih slojeva naroda. Na taj način ne samo da su izvršeni predviđeni zadaci u pogledu materijalnog učinka, nego se i građani pokazali da je ideologizacija narodnih vlasti i Narodne fronte najbolja garancija za izvođenje svih zadatka, kol su i neposredno vezani sa općeprednim interesima. Narod se odzivao svojim obavezavanjima i ima likih primjera dobrotuljivosti i zamjovolnosti.

Današnja naplata poreza na ovom području i općenito u zajednici kampanjom pokazala je dosta dobre rezultate, izuzev nekoliko područja sreskih narodnih odbora, koji nisu dovoljno uložili truda da se naplata pravovremeno izvrši.

Prema dosadašnjim rezultatima sipale naplate na pojedinim srezovima

Banja Luka — grad	93.05%
Ključ	25.30%
Ljekići	50%
Prijedor	30.05%
Prijator	29.09%
Sanski Most	39.01%

Neki sreski narodni odbori sivatili su značajniji prenosio i pravovremeno prikupljeno članovi prihoda, te su u kratkom vremenu naplatili dosta; po stolet, im slučajeva da se nije potarilo nje razreza i naplate pravovremeno bilo ni sivatilo. Ovo se naročito opažalo kod onih narodnih odbora koji nisu bili usko povezani sa Narodom. Frontom lino što je to slučaj kod sreskih narodnih odbora Omarska, Sanski Most i Bos. Gradiska. Sreski odbor Omarska posljednjih je u našem okrugu po dosadašnjem naplati poreza, a isto tako i Bos. Gradiska, koja se u odnosu na Ključ i druge naše ekonomski slabije srezove nalazi u mnogo povoljnijem položaju.

Narodno je zadovoljno da je razreza poreza kod Sreskog narodnog odbora u Sanskom Mostu očito prenatik, jer iznosi jedva 1/3 razreza prema srezu Mrkonjić 1/2 razreza u srezu Omarska. Ova činjenica dokazuje da sreski narodni odbor u Sanskom Mostu nije vodio dovoljno računa o stvarnim potrebama priklama na svoje srezu, odnosno da je bila dovoljno ne poznavala i da je izvršila takove propuste, koje bi trebalo bar naludno bezuslovno ispraviti.

Jasno je da postignuti rezultati na razdovoljavaju i da bi povoljni rezultati mogli biti mnogo veći; običnom naludno i prihvaćeno takmičenje na konferenciji, ali sreski narodni odbori su još uvijek u mogućnosti da u naknadne vrijeme postignute rezultate porave i postignu obično 100 posto utu naplate.

Bilo bi preporučljivo da i ostali sreski narodni odbori podvignu reviziju veći izvršeni rezrez poreza u svitu onim slučajevima, u kojima taj rezrez stoji u oči toj primolnost sa stvarnim prirednim prikazima odnosnog kraja i da se pobrinu da naplata poreza na svim područjima dovedu u zadovoljavajuće stanje.

O nedostacima otkupa na banjaalčkom okrugu

Nepravilnosti u sprovođenju otkupa na banjaalčkom okrugu pokazali su se ove godine u prvom redu kod otkupa biheških žitarica, posebno u odnosu na količinu i kvalitetu uvećane preko starijih, ostarijanih Ministarstva trgovine i slobodnog i svinje Okružnog narodnog odbora samostalno su na svoje prvotne, koji su se sazhujevnicama, neposredno zaduhajevima po otkupu, imali potrebne nje sa zadovoljstva i u većini slučajeva kod biheških seljaka, kavalja, veći su zadovoljni podatakom stignu i srednje seljaka. U toliko su narodne vlasti preduzele i predviđajući otkupne mjere protiv onih koji nastoje da izmjeruju Narodni odbor otkupu, kao i protiv onih koji svojim nezamirnim radom nedovoljnim visinom židnosti i nplavda nisu odstupili od prijedloga svezanjenih elemenata da se okornite. Upravo primlikom otkupa pokazala se visoka svijest širokih radnih seljakačih masa na mnogim srezovima okruga, koje su pored obaveznih visiohva predavajev visiohva, koje su se izvanjske, Tu se na obavezne; pokazalo razumijevanje radnih masa našeg sela za velike potrebe i prirodna pitanja koja narodna država rješava u korist radnika sa sela i grada. Time su radnici uadi na sebi dali nov prijavu učvršćenju i javnu narodne vlasti i narodne prvotne.

Do sada je i pored postignutih uspjeha u otkupu, otkupljen relativno mali broj onih količina biheških žitarica koje su bile predviđene za otkup. Tu je u prvom redu došlo da izražava nezadovoljstvo izmjenu prikazivanja i zasigurno veći im manje količine za otkup nego što je stvarno stiglo na terenu. Ovdje treba u prvom redu ukazati na neblagovremeno i netačno prikupljivanje i na nepovoćeravanje prikazivanja svezajevih površina sa strane mješnih i sreskih narodnih odbora. Izuzetno visoka visina vladajućih zakonika i sastavljanje nepisanih i tačnih izvještaja bilo je u prvom redu na mješnim narodnim odborima. Taj nedostatak mješnih narodnih odbora, koji se odražava i na drugim privrednim sektorima, mšovnen je uspješno u nekim oboljima svezajevih površina organizirajući svezajevih zakonika i ukazivanjem pomoći sa strane sreskih odbora. To je ustojno činilo da se otkupa daji rad

sreskih narodnih odbora i da otkupljen razini; po nekoliko puta. Uzročni nedostaci u otkupu bili su nepoznavanje i plativosti u otkupu, od službenika mješnih i narodnih odbora, uuredo sa nedovoljnim sprovedenjem Pravnika. Pravnik predviđa da se u ovim krajevima gdje se visoka stanovništa sastoji u pretežno biheškim žitaricama na pojedincu celina vize ostavljaju više od 125 kilograma za prekravu. U mješnom području Mrkonjić, sres Laktanić službenici su to prikazivali samo u obračunavanim prinosa biheških seljaka, kojima su ostavljali i po 150 kilograma po glavi za prekravu, dok to uopšte nisu prikazivali na ostalim oboljima prikasa svezajevih seljaka. Visine nedostataka u otkupu bilo je naročito na srezu Bos. Gradiska gdje su učinjene nepravilnosti u obračunima za isporuku obaveznih visiohva, zatim nisu izasne potvrde demilitarizacije koja nemaju visiohva itd. Domet službenika sa tog sresa izjavljao je na odgovornost otkupa nepravilnosti u otkupu. Isto tako pozvana su na odgovornost četiri službenika sa prisjedarskog sresa utu. Srez Bos. Gradiska nije postalo suvremirni žetavnih prinosa i slobodnosti, u jednom sastavljeni izvještaji mšovni su se vishnosti i sastaviti novi.

Isto tako bilo je nepravilnosti kod rada vršalica. Jedan od uzroka bio je u samim službenicima koji su većinom prihili radove kod vršalica na području srezova. U toku i na srezu Banja Luka te na izmjenjivim radovima kod vršalica obaveza je omladinca koja je pokazala vrlo dobre rezultate i pravilno primjenjivala Pravnik o otkupu. Ovo pokazuje da je za uspješno i pravilno sprovođenje otkupa bila visoma potrebna svezajevna i mšovnenja i zasigurno i pravilna organizacija, da ta svezajeva i angažovanje nisu došli do izražaja na mnogim srezovima. Za pravilni tok i razvoj otkupa jedan je od osnovnih faktora angažovanja masovnih organizacija.

Neke proizvodnja pokušali su da produku i predavljaju na žito na nivou, koje zavirnehi obročna obaveznih i slobodnih visiohva. Tako je pri u kratak vreme otisvana jedna plinava nedaleko od grada Banja Luke gdje su proizvođači prepodavljali žito. Narodne vlasti odmah su postupile preme Uredbi i isto tako osuđivši su i ostali pokušaji nedopuštenje trgovine žitom.

U vezi posekone stoke sa žitom takmičju su učinjene neke nepravilnosti. Tako je na srezu Bos. Gradiska stoka hravnena isemom. To je u prvom redu nepravilnost i nedovoljno naludno službenika svezajevnih i radnih odbora na tom srezu, gdje nije dovoljno dovođna evidencija za ispravu stoke.

Uočavajući ove grešlice i propuste mnogi Mješni narodni odbori

Slut udarnika u Beogradu

Mi smo sivi svjedoci da je «Omladinske putuje» deo Narodne omladinske Jugoslavije završeno sa mnogo samoprijepora i požrtvovanja naše omladine. Dajim mšovnim svojim mogućnostima, zajedno Narodna Omladina postala su udarnici, dobili su ono svijetlo ime koje dobijaju samo oni koji u današnjem posliedneratnom periodu, ulažu sve svoje snage da bi dali svoj dio u obnovu zemlje.

Ali završetkom gradnje «Omladinske putuje» Narodna Omladina Jugoslavije neke se zavestivosti u dorivomljenju na obolju. Jer pred očima naših narodom naplom omladinom, stoji još mnogo zadatka.

U vezi sa tim velikim pretpostojenim akcijama za izgradnju naših komunikacija, izgradnju novog vladnog djela — voje Stambana — Sarajeva, Narodna Omladina veš vradajevu su ih otkupljali te uspjeshno su ih pokruxirao mnogo uspešnije i pravilnije razvija. Orgreini Ministarstva trgovine i slobodnog i svinje Okružnog narodnog odbora svojim prosvetavañem i kontrolom efikasno i na vrijeme sprječavaju su mnoge grešlice i propuste, koje na terenu nisu bile zapazene. U daljnjem razvoju otkupa kao i primikom prijavljivanja zvezajevih površina sve iseseni i iduđer prođuša mješni i sreski narodni odbori treba da se poslužuje ovim dragocjenim iskustvom.

mi pripreme. Jedan dio tih priprema je slet omladinske udarnika koji je se odvijati 12 januara u Beogradu. Na taj srez došlo sa svakom srezu iz cijele Jugoslavije po jedan omladinski ili omladinska udarnik.

Izgradnja putuje Sarajeva je veliki zadatak, samim tim što je trebati na izgradnju iste da se angajuje dva puta više omladine nego na putuje Bečko — Beogradsko. Slet imka i taj značaj što he se raspisivali i u godinama komunikacija lokalnoj značaja, ali centralno pitaje u diskusiju i bi he druga Plamač — Sarajeva.

Na visini osvoženja našega okruga odprave su konferencijama udarnika na kojima su omladinski udarnici izabrali svoja predstavnik i koji he poći na slet. Takva konferencija je odražana i u gradu Banja Luka. Kao delegat za slet izabran je drug Jovetiћ Miroslav, udarnik sa «Omladinske putuje, koji je saia naučnik strojogbravar u Leševu, Omladinska.

Omladkom u Beogradu našim udarnicima pripreme se priklona da razgledaju naludju «Omladina» u 1946 godini, koji he baš tih dva otvoriti Centralno Vijeće Narodne Omladine Jugoslavije.

Ovaj slet udarnika je smotra dosadašnjeg rada naše omladine, on he imati novi veliki polet naših omladinskih i vojnih dosadašnjim udarnicima, za velike naše podvine na izgradnju naše zemlje.

Nevena Petrić

Синдикална подружница Електробиха у Вањој Луци на сбчан начин је избршила проглашење ударника

У суботу 21. овог месеца у просторијама Електробиха, искљеним парлама и сликама генералси-муса, маршала Тита, Лени-на и Маркса у присуству де-ле-гација и намештеника Улова предузећа са синдикалном подружницом извршила је на сбчан начин проглашење својих ударника у оквиру новембарског тактичења.

Обавзе ове подружнице у новембарском тактичењу су биле: да се повећа производња електричне енергије за погон индустријских предузећа за 50%. Да би се капацитет индустријске енергије повећао за 100%, синдикална подружница и Улова предузећа одлучила су да нису враћају нова турбина. За сад се чепело да се у потпуности за-врше вањски радови и омогући у-бављања изградња в току зимских дана. У обавези да се са монтер-ским екпима обину све мреже по-древних пословница и стање елек-тричне енергије повећа за 30% по-дружница је чепела да у вотор Ва-рошњу измјени електричну мрежу за 100% и наведе више електрич-них инсталација. Затим је у вловод-ници Пољовор повећала капацитет електорне за 10% у пословници Би-хал за 30% и обновила електричну мрежу за 25%. У обавези доповећа у потпуности испоруку енергије по-дружња у Вањој Луци, подружница је поправила трагоподучија Мауша, Хигијенског завода и Ферхадје. На овом послу прављено је 8.890 метара електричне мреже и успо-стављено нове мреже у дужини од преко 1.500 метара. Уз то ископа-но је 110 метра за стубове, изград-но 519 кухина, прикључака, обнов-љено јаме расвете за 90% те из-ведени разне радови на другим тра-

топодучијама. Уз то извршена је електрификација Државног пољо-привредног добра в два магацина у Толочи.

Пословница у Вањој Луци је у-пједа да наплату службу повећа за 40% те да поред свакодневног рада као нов посао извоши консти-тацију 5.500 рачуна од октобра 1945 до октобра 1946. Остале обав-зе у земљоправству и радуиоуду-ству, у радној дисциплини, уштеди материјала, формирању читалач-ских група и потпуности су удово-љене, док у одржавању стручних предавања само делимично.

На свечаности проглашења удар-ника дод Ислам Озовић поздрав-ио је присутне испред подружни-це, а друг Енес Буразеровић, уг-равник предузећа гласило значај ударничког рада у обнови и изград-њи наше земље, повлачећи предан-ост у раду и успјехе ударника те похваљених и награђених.

Ударницима су проглашени Сте-по Кесеровић, Воро Митавић и Илчи Целић. Награђени су и пох-ваљени: Жижко Матанџа, Мошко Матанџа, Амброзиј Јосип, Самар-чић Мехмед, Вилбија Милојко, Вра-бед Франсо, Медвед Иванча, Бил-нелић Завска, Гилић Мустафа, То-ранви Мило, Бијелић Ежен, Ново-ковић Мирса, Марић Франсо, Љуби-ца Рождарић, Софија Томић, Ма-ра Голуб, Шефица Кадич, Ђорџи-ћан Мухамт, Миодан Јосип и Ајвер Векослав.

На свечаности синдикална по-дружница Електробиха извела је концертни програм, позиме којег је припремила закупа и неседе у час-ти ударника и похваљених и награђ-ених.

Пилана у Горњим Подграцима има услове да се развије у врло продуктивно индустриско предузеће

Пилана у Горњим Подграцима је у месецу децембра 1944 године потпуно сављена да од њених по-стројева није ништа остало. Потре-ба за њеном обном осетила се од-мах по свршетку рата, те се убр-зо почело са радовима на изград-њи и оспосељенов шумске желе-зничке пруге, која пилану веже са радишницама у Козари и Бос. Гра-дницом, Потребно је изградити дрветом пил изградњи кућа на те-рену бињалучком округу, поред о-сталога, изискивала је да се пилана што прије оспособи за продукци-ју. Први радови су почели на чишћењу радних шених зграда, затим су убрзо изабили гатери, трансмис-ије, дрвокола, ципели и т. д. Ског се ово било је завршено за неких месеца дана те два гатера и два ципелива била пуштена у по-гон. Иза ових почетних радова пр-шло се на темељне радове за пот-пуно оспосељење зграда и постро-јења.

Поред ових радова требало је одмах извршити реновирање же-лезничке пруге у дужини од 56 ки-лометара до Бос, Граднице и три крака од пилане до радишница у Риједи, Буковици и Јасеновању. На овим пругама изграђено је 76 по-тпуно нових мостова у просечној дужини од 7 до 22 метра. На овим пругама утврђено је преко 4.800 нових храстових пражиња.

Исто тако требало је из темеља обнови и железнички парк. Од старог ложиошта, гатера и пла-тава није иза рата ништа остало што би се могло употребити. О-стаци стале железнице биле су раз-бацану свуда по радишницама и се-лма, па се одмах пришло њихо-вом прикључиву. Прерадом ових

скупљених делова и набавком нових четилеа се коначно обновили железнички парк који тош није до-лично оспосељен да се њима на-вријеме прераду се изградено др-во до Бос. Граднице.

Нарочито напоран рад изискива-ла је изградња канцеларијских и радничких стаљених зграда.

Пилана у Горњим Подграцима је у овом кратком радном времену да-ла врло добре резултате посљеду-јући грађевини материјалом брају изградњу на хиљаде стаљених ку-ћа на бињалучком округу. Она има све услове да се развије в про-дуктивно предузеће које ће својим дрветом моћи да подмирне мно-ге потребе у нашој земљи, а кроз др-жну вријеме успоставити више гате-ра и темељитиом изградњом воз-ног парка да лиферује и за ино-странство.

Синдикална подружница пилане у Гор. Подграцима прогласија је своје ударнике

Радници пилане у Горњим Подграцима су учинили велике радне на-поре у обнови и изградњи пилане, нјеног возног саобраћаја, стаљених и кан-целаријских постројења. У оквиру но-вембарског тактичења синдикална подружница споразумно са управом из-вршила је ових дана проглашење удар-ника.

Ударницима су проглашени: Чедо Мадара, пружи слуповода; Милан Патрић, задски радник и Дуро Тодоровић, електричар.

Ko je kriv što se državne kuće u Laktašima sporo izgrađuju

У мјесecu августа о. у. почели су радови на изградњи двину стаљених кућа у Лакташима. Ове су куће на-мјениене за стаљене потребе служ-беника Стреског народног одбора у Лакташима, који још није дош до сво-јих пристојних стана. Ове ове ку-ће предвиене су са по једним ка-тон, а по архитектонски и слиској есте-тике биче за сада најбоље изграде у Лакташима. И поред тога што се са њиховом изградњом почело доста касно, предвиало се да могу бити довршене до конца новембра овог го-дине, ако грађевинско предузеће О-кружног народног одбора у Банjoj Луци убрза радове. Међутим, то се није десило и ове зграде улазе у зиму џак и без куће. Овим су службеници Стреског народног одбора у Лакташима пријатни да ове зграде исправе-ју у канцеларијама и улазу диш оци на подижене жуће зидове који их ни ове зиме неће прити.

Осећајући живу потребу за стано-вињом својих службеника Стрески народ ни одбор у Лакташима је мобилисао све грађевинске раднике са свога по-дрочја и смвио их на расположење грађевинског предузећа Окружног народног одбора у Банjoj Луци како би се радови на зградама што прије

довршили. Ове нове радне снаге су убрзале радове и куће су подижене до крова. Службеници среза су са 21-вом једини оћекали дозирање кро-ва и једна дочекали дозирање кров-них конструкција из Банja Луке. Но с овим конструкцијама дошло је и на-позраћење. Мјесто од 7 метара ду-жине, дозвене су греде од 6,5 ме-тра, које су биле кратке, те их је гра-ђевинско предузеће морало поврати-ти изотраг у Банja Луку.

Радни народ у Лакташима пита се чија је то кривица, неавишености и не-бриге те се у овим данима изградње неће земље непорочно трош радом вријеме и камони возају тамо и о-ваком непрописи грађевински матери-јал.

Јасно је да ће оваквим небржим радом грађевинског предузећа згра-де у Лакташима много више кошта-ти државу, но што би то био случај кад би се у рад умитије више бриге и савје-стваности и избјегле пошике неодога-рајуће материјала. Оваква немар-ност и грешке које остају народ и државу слнлих новца не смију се тр-пати, а с друге стране вријеме је да и државни службеници у Лакташима доду до својих стана.

Дрипреме за подизање воћарства на бињалучком округу

Упоредо са подизањем свих по-љопривредних грана и остваривањом услова за њихово развијање и у-напређење, народне власти на нашем округу посвећују нарочито пажњу подизању воћарства као једног од најважнијих и до сада најзаосталијих пољопривредних грана. Да би се во-ћарство подигло на виши ниво гајења и да би му се повртела већа пајина са стране својих землорадника, по-себачно се у овом раду обновила ве-лика број унишених и оштећених воћне-ка. Током рата воћњаци су на те-рену округа уротањени у великој мје-ри, дјелом сиџем од окупатора, а дјелом услиди напаса зарашних бо-љести и штечица. Од укупног пред-радног броја од 2.200 стабала то-ком рата унишено је око 27%, т. ј. преко 630.000 стабала. Преостали во-ћњаци скоро на цијелом подручју о-круга затечени су врто запустењем стању пошто током рата ни успрте вршено, а ниш могло бити вршено чишћење и ореживање стабала. Исто тако током рата ниш предузето чишће-ње и ореживање од утицаја разних штечица и болести на воћкама, а тако да воћних зараза има и данас у многим крајевима округа, у првом реду сливине штеате ваши, кажујиче-јег сунзика, јабуковог савицача, гно-вожа, пламенице и т. д.

За очување и подизање сачуваних воћњациа потребно је што прије приступити радовима на чишћењу и прска-њу воћка. Да би се ти радови успје-шно изврше, потребно је издати варт и току ове зиме до краја овог године димур организоване екпине и то на сваком насељу по једна таква ек-па. Према броју до сада располе-ђеног алата потребно је да се набави што већи број прскалица, воћних карбо-ленима и осталога воћарског алата. За чишћење воћки треба да се набави воћног алата у износу од 2.500 во-ћарских молкача 2.500 воћарских те-стерика и потребна количина карболине ма за дезинфекцију два милиона ста-бала.

Прије кратког времена запажена је нова опасности штечица — калифор-нијска штепати ваш (San Džose) која је великом дјелом увечена са стране на свијећем воћу. Та зараза појавила се на домаћем воћу на подручје-ма Београда, Београдске, Србац и на Државном пољопривредном ком-бинату «Вибек». Отпашти прскалица

заштине мере, те са заразни плодо-ви дефиниловани са формалном, пе-жаљачка контрола на увозом свијећих јабука, а заражене пошике враћене.

Ову акцију која ће ускоро отпоче-ти треба у првом реду да прихвате ма-совне организације по селима, тако да се од њанова ти организација о-форме екпине у сваком селу, па и у сваком насељу тамо где ове воћар-ство више траи.

Прије одвијања акције екпине треба упознати са радовима и са исправним борјањем воћарског алата. У окви-ру десетодневних курсева екпине тре-ба да се особе са успешно врше-ње и руковођење престојећим радо-вима као и да се упознат са гаје-њем воћарства, техничком изведе-њем воћног алата и организацијом ра-дова на терени. Течајеви ће се одр-жати током мјесеца јануара идеће го-дине, а за њихово одржавање затра-жени су потребни кредити.

Устаљеног тумиштења воћних стабала током рата и јако слабе ква-литете и продуктивности воћака, по-требно је на подручју округа форси-рати производњу воћних садница како садике имају одредено подручје ко-је би надокнадио губитак воћака у што крћем времену, а и да би се у-наприједила и подига квалитета воћних плодова. То је потребно нарочито та-мо gdje воћарство један од глав-них извора прихода землорадника, као и тамо где, постоје повољни клима-тски услови за тумиштење воћа. До са-дашње на нашем округу постоје три ра-дона садница чија продуктивност не за-довољава велике потребе у сандуцима. Да би засадници могли да задолже-те потребе округа, потребно је поди-ћи још четри нова, а проширити постоје-ће засаднике. На тај начин би сваки ре-дански имао одредено подручје које би снабдијевало са садницама. Осим тога у засадницима је потребно по-дигати зграде и извршити агротехничке мере ради побољшања земљишта.

Радови у нашим воћњацима ус-коро ће отпочети. Значај и материјална врљедност од воћарства на нашем о-кругу врло су велики, јер се овега по-дрочја врста воћа, које је овега године овиш у престојећим зима, Уочав масовне оп-омладина де-беле акцијске

